

Kedves Emlékezők!

Nekem fáj Trianon! Mert megtestesíti az igazságtalanságot, az emberi beavatkozást az isteni gondviselésbe, a rövidtávú, gyarló egyéni érdekek diadalát a józanész fölött és a kegyetlen valóságot, amivel nem tudunk szembe nézni. Trianon egy előre megírt tragédia, egy temetés és egy hosszú gyász.

A trianoni béke pontjai ismertek: Magyarország elveszítette területének és lakosságának mintegy kétharmadát, ennek megfelelően 320 ezer km² területű, húszmillió lakosú, jelentős európai középhatalomból egy 90 ezer km²-es, hétmillió lakost számláló súlytalan kisállammá vált.

Románia megszerezte a Partiumot és Erdélyt, Máramarost és a Kelet-Bánságot.

A Szerb-Horvát-Szlovén Állam a Délvidéket, Drávaközt, Bácskát, Nyugat-Bánságot, a Vendvidéket és Muraközt, valamint Horvát-Szlavónországot.

Cseh és Szlovákország a Felvidéket és Kárpátalját és Csallóközt.

Ausztria az Őrvidéket.

Lengyelország Szepes és Árva vármegye egyes településeit.

Fiume függetlenné vált, majd Olaszországhoz csatolták.

Megszületett egy ország, Csonka-Magyarország, amely önmagával volt határos. Fölbomlott egy földrajzilag, gazdaságilag, védelmi-stratégiaiilag összetartozó, ezer éves egység. Elvesztek a sóbányák, az ércbányák, az ezüst- és aranybányák, az erdők, a termőföldek, csonkolódott a közúti és vasúti közlekedés. Ilyen trauma nem ért még egy országot!

A béke minden más szempontból is gúzsba kötötte az országot, miután a háború egyik felelőseként, tetemes jóvátételt szabott ki Magyarországra, hadseregét 35 000 főben határozta meg, és számos egyéb gazdasági és katonai kérdés kapcsán sértette a vesztes Magyar állam szuverenitását a diktátum.

A trianoni békéről tehát elmondható, hogy erőszakos diktátum volt, amelyet egyoldalúan kényszerítettek Magyarországra, és amely végül megtagadta mindazon elveket, melyek nevében megszületett. Annak ellenére, hogy a területüket gyarapító országok célja hivatalosan a nemzeti önrendelkezés megvalósítása, önálló nemzetállamok létrehozása volt, a békekonferencián valójában az a cél vezérelte őket, hogy a történelmi Magyarország területéből minél nagyobb részt kaparintsanak meg.

A magyar politikai vezetés – 1919 márciusáig a Károlyi-kormány – kezdetben optimizmussal tekintett a tárgyalásokra, de miután onnan csak további területek kiürítését követelő jegyzékeket kapott, végül belebukott ebbe a reménybe.

A Kun Béla vezetésével hatalomra kerülő kommunisták nem voltak szalonképes erő az Antant számára, bár Clemenceau a Tanácsköztársaság csapatainak visszavonása érdekében megvillantotta előttük a részvétel lehetőségét a békekonferencián.

1919 augusztusában, amikor az ország nagy része román megszállás alá került, ez a köztes állapot már terhessé vált a tárgyaló felek számára, de a Nemzeti Hadsereg segítségével új, konzervatív rendszert építő Horthy Miklós már megfelelő partnernek tűnt.

Magyarországnak csak ekkor, 1919 végén küldték el a meghívót a békekonferenciára.

A gróf Apponyi Albert által vezetett magyar delegáció – Apponyit később Pomáz Díszpolgárává választották – hosszas munka után, Teleki Pál „vörös térképével”, etnikai, néprajzi, történelmi munkák és érvek tucatjával érkezett meg 1920 januárjában Párizsba – mindhiába.

A magyar küldöttséget a tárgyalások ideje alatt házi őrizetben tartották, szót pedig csak 1920. január 16-án, a béketervezet véglegesítése után adtak Apponyi Albert vezérszónoknak. A konferencián Magyarországnak nem volt lehetősége érveket hozni a csehszlovák, román és délszláv területi követelések, a hamisított etnikai adatok és kérdőívek ellenében, az Antantnak lényegében semmi másra nem volt szüksége, mint két megbízottra, akik aláírják majd a kész szerződést. Erre az aktusra végül 1920. június 4-én, 16 óra 32 perckor, a Nagy-Trianon palotában került sor, ahol két teljesen súlytalan politikus, Benárd Ágoston, a magyar Királyság népjóléti és munkaügyi minisztere és Drasche-Lázár Alfréd rendkívüli francia követ és meghatalmazott miniszter írta alá a trianoni békediktátumot, ezzel szentesítették a történelmi Magyarország szétszakítását.

Síri csendben fogadták a halálos ítélet aláírására beidézett magyar küldöttséget. Az ülést vezető elnök kihirdette, hogy következik a magyar megbízottak által a békeszerződés aláírása. A ceremóniamester először Benárd miniszterhez lépett, és felkérte, írja alá a békét. Udvariasan helylyel és díszes tollal kínálta:

Benárd miniszter udvariasan visszautasította a széket, az átnyújtott dísztollat is, és állva, szinte oda se nézve, félvállról, a szállodája asztalán talált és magával hozott rozsdás, puhafa szárú tollal írta alá a békeszerződést, majd családi pecsétes gyűrűvel megpecsételte.

Azután odadobta a tollat az asztalra. Majd meghatalmazott-társa, Drasche-Lázár Alfréd írta alá. Ezzel a történelmi Nagy Magyarország keresztre feszítése beteljesedett.

A ceremónia óta eltelt 100 esztendő. A 100 év alatt a megcsönkített Magyarország talpra állt. Kifizette a kiszabott jóvátételt, túlélte egy gazdasági világválságot, belesodródott és elvesztett egy még nagyobb háborút, átélte egy leverett forradalmat és szabadságharcot, a korábbi Habsburg elnyomást felváltó szovjet megszállást, majd egy rendszerváltást és az azt követő gazdasági összeomlást, de talpon maradt. A

békediktátumot aláíró országok többsége már abban a formában nem is létezik, ahogy a szerződést aláírták.

Felnőtt több generáció, de Trianon traumáján nem tudtuk túltenni magunkat. A múlt mindig jelen van, nekünk száz évvel a békediktátum után is van teendők Trianon következményeinek feltárásával kapcsolatban.

Nekem fáj Trianon!

A Trianonhoz, a megfeszítéshez vezető keresztút nagyon régen kezdődött. 1222-ben az *Aranybulla nevű oklevél kiadásával, ami* nem más, mint a nép mellé állt király hatalmának a csökkentése a nemességgel szemben, de úgy is mondhatnám, hogy az a nemesi nemzet, önző kapzsiságát kiszolgáló irat.

A magyarság példátlan önpusztítása már a 13-14. századtól megkezdődött, a magyar nemesség kizsákmányoló szemlélete pedig a hódoltság után sem változott meg. *Werbőczy István* 1514-ben megjelent Hármaskönyvében ugyanis kimondja, hogy *a honfoglalók utódai csak a magyar nemesek. Tehát az egész magyar parasztságot, a népet kitagadta a nemzet tagjai közül! Mintha most is menne ez a kitagadás a nemzetből!*

Ez a gondolat Trianonban, a Beneš-dekrétumok esetében is megjelent: *„nincs magyar nép, csak magyar urak vannak és más ajkú, elnyomott szolganépek.”*

A francia küldött a békediktátum megfogalmazásakor így érvelt:

„Nem kell meghagyni a trianoni kis Magyarországot sem, mert nincs magyar nép, csak magyar urak vannak. A nép szlovák, román, szerb vagy éppen német”.

Az első világháború után szomszédjaink egyetértettek abban, hogy a magyar urak nagy földbirtokait fel kell osztani és azt betelepíteni saját embereikkel.

Trianon nem csupán az első világháború következménye, hanem egy sok évszázados elhibázott, a magyar arisztokrácia érdekeit kiszolgáló politika része, amelyben a magyar népet folyamatosan megfosztották életterétől és lehetőségeitől. A hódoltság után a bécsi udvarnak egyszerűbb volt a magyar arisztokraták igényeit kielégíteni, mint nagy társadalmi, szociális változásokat és földosztást végrehajtani.

A magyar nemesség mohósága továbbra is megmaradt. A 18. század elejétől a magyar földesurak elkergetik a jól dolgozó, de öntudatos magyarokat és székelyeket, s helyükre románokat telepítenek be Erdélybe. Ők olcsóbban dolgoznak és könnyen pénzzé tehető állatállománnyal érkeznek a korábban színmagyar lakta vidékekre.

Wass Albert is megírta, *hogy saját ősei is elűzték magyar parasztjaikat!*

Ismerünk 17-18. századi feljegyzéseket melyek beszámolnak arról, hogy volt olyan falu, ahol azelőtt egyetlen egy román sem volt, de húsz-harminc év múlva már román többségű lett! Trianon tehát nem az első világháború elvesztésével kezdődött, hanem jóval korábban.

Amikor székely családok ezrei hagyták el Erdélyt. Volt még egy nagyon jelentős kivándorlásuk az 1870-es években. Addigra teljesen kisemmizték a székelyeket, pont akkor, amikor a románok a térségben erőre kaptak. Egy példát említek csak: a 19.

században megalakult az *Erdélyi Románok Szövetsége*. Ehhez csatlakozott majd a bukaresti ifjúság, az értelmiség is. Létrehoztak egy nagy pénzalapot, egy bankot, ez volt az *Albina Bank*.

Az Albina pedig minden románnak, aki magyar házat vagy földet vett, annak kamatmentes kölcsönt adott! Fölvásárolták az eladósodott magyarok és székelyek birtokait, akik nem bírták a rájuk nehezedett terheket, adókat megfizetni.

Több mint százezer székelyt üldöztek el Erdélyből a 19. század végére. Magyar bankok megbízásából Magyar csendőrök kergették ki házaikból, lakásából az eladósodott székelyeket, magyarokat. Csak úgy, mint ma! Ezek a székelyek fogták a kis holmijukat, és kimentek Moldvába vagy Bukarestbe.

Akkor lett Bukarest a második legnagyobb magyarlakta város. Több magyar élt akkor ott, mint Szegeden!

A román fővárosban már nem tudtak földet kapni, így ipari munkások lettek, majd asszimilálódtak. Már csak a családfakutatásoknál csodálkoznak rá, hogy magyar felmenőik vannak.

A századfordulóra a hatalom birtokosai megszegyenyítették, ellehetetlenítették, kifosztották a magyar parasztokat, székelyeket, ezért elmenekültek az országból. Másfél millió ember hagyta el Magyarországot és telepedett le az Újvilágban. Mintha csak a mai kivándorlási hullámot látnánk. Ha ők itthon maradnak, akkor sok minden egészen másképpen alakult volna 1920-ban is!

Mindez miért alakult így? Mert 1867-ben a földesurak érdekében *hitbizományi törvényt* hoztunk, lemondtunk minden földreform lehetőségéről, átadtuk a pénzügyet, a hadügyet, a külügyet az osztrák kormányzónak, és ezért keveredtünk bele az első világháborúba.

Fáj Trianon, mert elvesztettünk valamit, amit nem ismerünk, amit nem szeretünk, és ami nem hiányzik.

18 millió lakosból 7 millió Csonka-Magyarországon és több, mint 2 millió az elcsatolt területeken élt. De életképes lehetett volna egy olyan Magyarország, amelyben kisebbségben élnek a magyarok?

Nehéz szembenézni azokkal a tényekkel, hogy 1848-ban a szabadságunkat akartuk kivívni, közben nem vettünk tudomást a Nagy-Magyarországon élő számos nemzetiség ébredő nemzettudatáról. Nem csak mi akartunk függetlenséget, szabadságot!

Annak a paradoxnak a fölfogása sem túl könnyű, hogy a Monarchiához és a történelmi Magyarországhoz az az 1918-ban örökre uralmát veszített magyar köznemesség ragaszkodott leginkább – amely osztrákellenes volt, a dualizmust soha nem ismerte el.

1848-ban forradalmat és szabadságharcot vívtunk a Habsburg Birodalom ellen. Nemzeti öntudatunk független és önálló Magyarországra vágyott. Nekünk nem volt elég a kiegyezés, nekünk nem volt jó az Osztrák-Magyar Monarchia. Független és önálló Magyarországot akartunk mindig. Trianontól megkaptuk. De milyen áron?

Ausztria miért nem gyászolja Trianont? Hisz megszüntette az Osztrák Birodalmat? A létrejött nemzetállamok, akik busásan részesültek a Magyar Királyság földjeiből örömménepként élik meg június 4-ét.

De így nem lehet, nem szabad a trianoni bajokat megközelíteni! Amikor Magyarország és Románia a Trianon-napot, június 4-ét állami ünnepként jelöli meg: gyászünnep itt, örömménepe ott, „pukkadjatok meg” színvonalon. Kamaszos grundsovinizmus. Nem is túl hatásos uszítás. Kis híján kegyeletsértő értetlenség és tudatlanság. Az újságokban százesztendő, ezerszer megcáfolt pletykák. Megáporodott, besavanyodott átkok. És az irredenta, sovinszta törekvések, a kivagyiság, ugyanúgy elszigeteli Magyarországot most, mint tette ezt 1920-ban a hibás külpolitikával.

És a Trianon tragédiáját okozó, nemzeti színekkel takaródzó, magyarkodó dzsentirréteg, köznemesek, szellemi utódai, – ma már inkább nemtelenek – folytatják szabadságharcukat – most éppen Brüsszel ellen – és szigetelik el Magyarországot, mint tették ezt 1920-ban.

Nekem fáj Trianon!

Trianon száz éves nemzeti gyásza ma véget ért. Kiderült – hisz tudtuk – nincs titkos záradék, ami 100 év múlva érvényteleníti a békediktátumot. Holnap ugyanúgy fel fog kelni a nap és magyarok indulnak dolgozni határon innen és határon túl. A pomázi Trianon térnek nevezett közterület holnap is itt fog állni és hirdeti márványba vésve Trianon következményeit. Mert a kő marad! Ezt a teret a pomázi Jobbik tagjai álmodták meg és gondozták és nevezték nem hivatalosan Trianon térnek.

De nekem fáj Trianon! Ezért kezdeményezem, hogy ezt a teret hívjuk a Nemzeti Összetartozás terének, jelképezve a magyarság összetartozását és nem a szétszakítottságát. Az erre vonatkozó előterjesztést aláírtam és honlapunkon közzétettem. Kérem Önöket, hogy a rendelkezésre álló 30 napon belül mondjanak véleményt a Nemzeti Összetartozás tér elnevezéséről és bízom benne, hogy a járványveszély csökkenésével összehívható lesz a képviselőtestület és meghozza a megfelelő döntést. Ha ebben sikerül konszenzusra jutnunk, hamarosan keresztelőt és nem gyászünnepet tarthatunk itt. A keresztelő a remény és a jövőbetekintés ünnepe.

Addig engedjék meg, hogy felavassam Seres János pomázi szobrászművésznek, a mai napra, a mai megemlékezésre készített emlékkövét, hirdesse Trianon örök fájalmát és a száz esztendő leteltét.

(Elhangzott 2020. június 4-én Pomázon)